

Одним із першочергових завдань у сфері реформування судової системи є також законодавче врегулювання порядку призначення суддів на адміністративні посади в судах.

По-четверте, порядок добору і кар'єрного просування суддів.

Правильно встановлений порядок добору і кар'єрного просування суддів є однією з гарантій незалежності судді, шлях до професіоналізму суддів, а отже, і забезпечення кожному громадянину права на справедливий судовий розгляд у незалежному та неупередженому суді.

Література

1. Конституція України. – К., 2011.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. – 1997. – № 3. (вкладка).
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України – 2010. – № 41–42, № 43, № 44–45, ст. 529.

УДК 343:346.6

Коченева А.О.,
студентка,
Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рощина І.О., к.ю.н., доцент

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТИТУТУ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ, ТА ЙОГО РОЛЬ У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Конституцією України (ст. 51) проголошено, що дитинство і материнство охороняється державою. Одним із засобів реалізації такого положення є інститут звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей, що закріплений у КК, КПК та КВК України. З огляду на це та з метою обґрунтування заходів, спрямованих на подолання зазначеної проблеми, вибрана тема дослідження є досить актуальною.

Проблемі звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, а також відтермінуванню виконання вироку приділили увагу чимало сучасних українських, російських науковців. З позиції кримінального права її висвітлювали І.М. Гальперін, М.А. Гельфер, О.А. Горайнова, В. Іванов, М.А. Єфімов, Х.Х. Кадарі, І.І. Карпель, Г.А. Кригер, Е.А. Саркісова, В.В. та ін.

Особливого значення набуває інститут звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей, на фоні проблем, типових для установ виконання покарань. Це, наприклад, неналежне медичне забезпечення і антисанітарія, соціально-психологічна напруга, конфліктність, що часто спостерігається у жіночих колоніях. Усе це, без сумніву, має вплив на вагітних жінок, жінок, які годують дітей груддю, самих дітей, які перебувають в будинках дитини при колоніях [2, с. 222].

Важливим кроком є створення умов для спільного проживання засудженої матері і дитини, а саме: йдеться не про виділення окремої кімнати, але хоча б номінальної камери, де були б елементарні умови для проживання жінки і її малолітньої дитини [3, с. 9].

Слід також адаптувати Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань до умов спільного проживання матерів з дітьми.

Відбуваючи покарання в умовах ізоляції, жінка отримує також глибоку психологічну травму і, як наслідок, в суспільство повертається морально нездорова жінка, якій важко адаптуватися до умов життя «на волі». У жінок, які відбули покарання у виді позбавлення волі, часто спостерігають відсутність почуття власної гідності, честолюб'я, деякі з них взагалі вважають себе неповноцінними. Такі жінки намагаються знайти підтримку і розуміння серед інших осіб, які також відбували покарання [2, с. 234]. Усе це, як правило, знову повертає жінку на шлях злочинності.

Роль і значення інституту звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей, полягає, по-перше, у тому, що акумулює соціальну потребу, яка відображає інтереси держави і суспільства; по-друге, в його основі лежить рівень соціально-економічного розвитку, характер суспільних відносин, загальноправові і галузеві принципи кримінально і кримінально-виконавчого права; по-третє, що він сприяє індивідуалізації кримінально-правового впливу та зміцненню авторитету державної та судової влади; по-четверте, що його застосування економічно вигідне, хоча, зрозуміло, економічна доцільність тут не головне; по-п'яте, що він застерігає від негативного впливу на формування особистості дитини, її психологічних якостей та емоційного стану факту тримання ізоляції від матері [4, с. 228].

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

Розділ XII Кримінального кодексу України містить статті, що передбачають відповідальність за посягання на громадський порядок і моральність. Ці групи суспільних відносин є родовими об'єктами злочинів розділу XII [1, с. 122–127].

Об'єктивна і суб'єктивна сторони посягань, відповідальність за які передбачають статті розділу XII, дуже різноманітні і характеризуються як дією, так і бездіяльністю, вчинюються як умисно, так і необережно [1, с. 122–127].

Об'єднуються діяння у розділі XII, головним чином, за ознаками родових об'єктів цих посягань.

Суспільна небезпека діянь, що розглядаються у цьому розділі, полягає в тому, що вони заподіюють або ставлять під загрозу заподіяння істотної шкоди громадському порядку і моральним основам життя суспільства.

Громадський порядок — це сукупність суспільних відносин, що забезпечують спокійні умови життя людей у різних сферах суспільне корисної діяльності, відпочинку, побуту і нормальної діяльності підприємств, організацій, установ у цій сфері [2, с. 359].

Суспільна моральність — це погляди, уявлення і правила, що визначають поведінку, духовні та моральні якості, необхідні людині в суспільстві, та відповідні правила, що визначають умови нормального громадського життя людей [3, с. 291].

Тому злочини проти громадського порядку та моральності можна визначити як умисні суспільне небезпечні посягання на громадський порядок у різних сферах забезпечення життєдіяльності людей і моральні основи життя суспільства, взяті під охорону законом про кримінальну відповідальність.

Ці злочини можуть бути поділені на два види:

- 1) порядку — ст. 293, масові заворушення — ст. 294, заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку, — ст. 295, хуліганство — ст. 296);
- 2) злочини проти суспільної моральності (наруга над могилою — ст. 297,

Отже, завдяки застосуванню цього інституту досягаються не лише спеціальні самостійні цілі кримінальної відповідальності, а й регулюються загально суспільні відносини, що складаються між матір'ю і дитиною, жінкою і державою, тобто досягаються загально-правові цілі регулювання суспільних відносин і забезпечення правопорядку в державі.

З метою ефективного застосування цього інституту пропонуємо:

а) виключити обов'язкову вимогу ч. 2 ст. 83 КК України про згоду родичів на спільне проживання із засудженою, або про підтвердження такою засудженою самостійних можливостей на виховання дитини, оскільки це зрештою, дасть можливість звільнитися в порядку ст. 83 КК і тим жінкам, які не мають родин, або втратили їх в результаті за-судження; у такий спосіб буде створено одну із гарантій реалізації принципу рівності усіх перед законом [4, с. 151];

б) урівняти строк залежно від віку дитини, на який жінка звільняється від відбування покарання, шляхом внесення відповідних зміни до ч. 1 ст. 83 КК України, де вказати, що така відстрочка надається до досягнення дитиною не трирічного віку, а семирічного, як це визначено у ст. 79 КК України;

в) узгодити положення ст.ст. 79 і 80 КК України, шляхом внесення доповнення до ст. 79 КК, вказавши, що передбачений іспитовий строк не може перевищувати строків давності виконання обвинувального вироку, передбачених ст. 80 КК України.

Література

1. Офіційні статистичні дані Державного департаменту України з питань виконання покарань. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/punish/control/>.
2. Меркулова В.О. Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.08 / В.О. Меркулова. — К., 2003. — 366 с.
3. Шакур В.І. Громадянське суспільство: моральність і злочинність / В.І. Шакур // Юридичний вісник України. — 2002. — 23 березня. — С. 8–10.
4. Курс уголовного права. Общая часть / под ред. Н.Ф. Кузнецовой, И.М. Тяжковой. — М.: Зерцало, 1999. — Т. 1. Учение о преступлении. — 405 с.